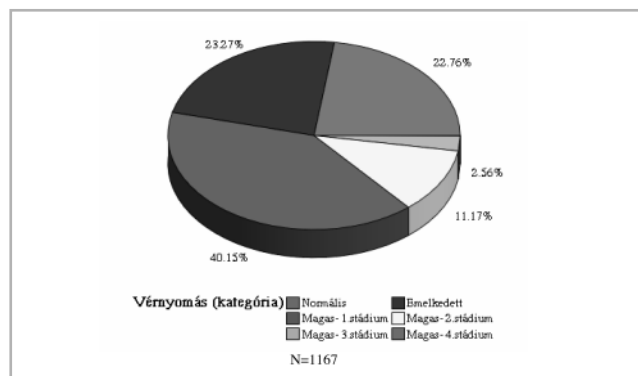

Bayer a férfiak egészségéért

Az országos szűrőprogram tapasztalatai

Mint arról lapunk korábbi számában hírt adtunk, a Bayer Hungária Kft. Általános Medicina üzletága júniusban országos szűrőkampányt indított férfiaknak. A „Bayer a férfiak egészségéért 2009” elnevezésű program során Budapesten és 12 nagyvárosban történt ingyenes vércukor-, vérnyomás-, koleszterinszint-mérés, testtömegindex-meghatározás és urológiai konzultáció. A program résztvevőinek száma év végére várhatóan el fogja érni a kétezer főt. A gyógyszerceg a programmal a szív- és érrendszeri betegségek és az egészségtelen életmód közötti összefüggésre, valamint a prevenció fontosságára kívánta felhívni a figyelmet. A kampány tapasztalatainak rövid értékelésére Prof. Dr. Forster Tamást, a Magyar Kardiológusok Társasága elnökét, valamint Prof. Dr. Papp Györgyöt, a Magyar Andrológiai Tudományos Társaság elnökét kértük fel.

A 2009 júniusában megkezdődő férfiegészség szűrőkampány első fordulója öt nagyvárosban – Budapesten, Győrben, Miskolcon, Pécsen és Szegeden – zajlott. Az őszi folyamán további helyszíneken – Békéscsabán, Szombathelyen, Székesfehérváron, Kaposváron, Debrecenben, Veszprémben, Jászberényben, Kecskeméten és Szolnokon – folytatták a szűrést. A mintegy 1200 résztvevő lapzártáig feldolgozott adataiból kiderül, hogy elsősorban a fiatalabb korosztály szánta rá magát a vizsgálatokra: a lehetőséggel élő férfiak több mint fele 40 évnél fiatalabb volt. A vizsgálati eredmények azt mutatják, hogy 40 éves kor alatt kevesebb rizikófaktorral kell számolni, ám az is kiderül belőlük, hogy a hipertónia és az elhízás ezt a korosztályt is fenyegeti: a résztvevők majdnem fele (41,38%) túlsúlyosnak bizonyult, és mindössze negyedénél találtak normális vérnyomást. A koleszterin-értékek mintegy 20 százalékban határértéken voltak. A szénhidrát anyagcsere vonatkozásában kicsit biztatóbb a kép, bár itt is előfordultak kiugróan magas és sok esetben határértéken lévő vércukorértékek.

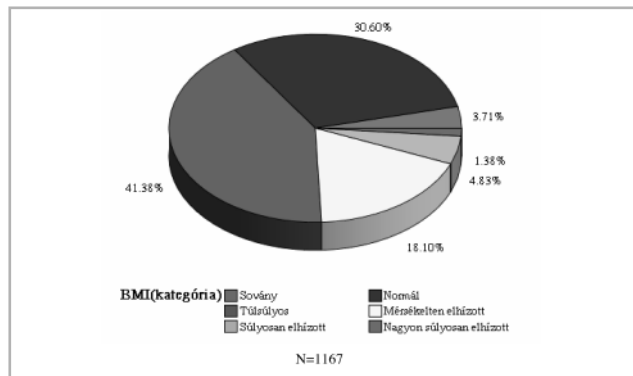

1. ábra
A vérnyomás értékek alakulása

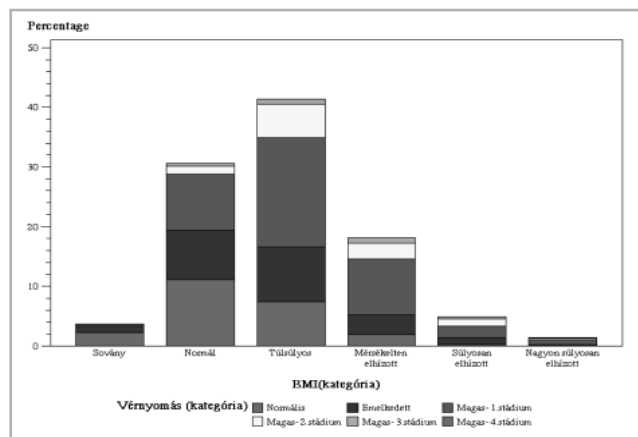
A „Bayer a férfiak egészségéért 2009” program célkitűzései mellett számos orvos-szakmai szervezet a program mellé állt, így a Magyar Kardiológusok Társasága, a Magyar Hypertonia Társaság, a Magyar Diabetes Társaság, a Magyar Urológusok Társasága, valamint a Magyar Andrológiai Tudományos Társaság.

Lapunknak nyilatkozva Prof. Dr. Papp György, a Magyar Andrológiai Tudományos Társaság elnöke a „Bayer a férfiak egészségéért 2009” programról elmondta: „A prevenció, mint megelőzés az egyik legfontosabb gyógymódnak tekintendő ma a világon. Biztosan tudjuk ugyanis, hogy egyes rizikófaktorok, életmódbeli problémák komoly rendszerbetegségek kialakulásához vezetnek. E betegségek kezelése társadalmi szinten rendkívül költséges, és a betegek és családjukra nagy terhet ró. Tehát legegyszerűbb gyógymódként valójában a prevenció kínálkozik. Éppen ezért igen dicséretesnek tartom a Bayer gyógyszergyár kezdeményezését, amely a férfiak egészségszűrését tűzte ki céljává. Magyarországon ez különösen fontos, hiszen mint tudjuk, a hazai férfigalandság világviszonylatban igen „előkelő” helyen áll. Idősödő férfi honfitársaink közül sokan nagy valószínűséggel elhíztak, szívbeteg, vagy nincs rendben a vércukor- és koleszterinszintjük. Éppen ezért azok a szakmai tudományos testületek, amelyek ezekkel a kérdésekkel foglalkoznak, értelemszerűen kiegészülve az időskori urológiai, andrológiai problémákkal, felsorakoztak a szűrőprogram mögé. Megtisztelésnek vettem, hogy a Magyar Andrológiai Tudományos Társaság elnökeként engem kértek fel a program koordinálására.”

Az eddigi eredményeket Dr. Papp György professzor a következőképpen értékelte: „A szűrőprogram rendkívül sikeresnek bizonyult. Mintegy 1200 szűrés történt, amelyek adatai szerint jelentős, 40% fölötti arányban fordult elő mindenképpen kezelésre szoruló magas vérnyomás, valamint jelentős vércukor és koleszterin eltérések derültek ki. A vizsgált személyek közel kétharmada túlsúlyos, elhízott, vagy nagyon

2. ábra
BMI értékek alakulása

3. ábra

súlyosan elhízott volt, amely önmagában is bizonyos betegségeket generál.

Határozott véleményem, hogy a felnőtt populáció eredményes gyógykezelésének legelső lépése mindenképpen a prevencióra irányuló bevezető felmérés kell hogy legyen. Amennyiben a szűrővizsgálatokon résztvevő egyének megfelelő tájékoztatást kapnak az esetleges eltérésekről, és emellett a felvilágosító munka szakmailag korrekt, mintegy önkényszerítő erővel, igen erős pszichológiai nyomásként jelentkezni fog az emberekben az orvoshoz fordulás igénye. Például, ha valaki hallotta már, hogy ma minden negyedik férfi prosztatájában betegedhet meg, előbb-utóbb biztosan el fog menni az orvoshoz. Ez egy nagy változás a korábbi időszakhoz képest, amikor még működött az adminisztratív eszközökkel történő, kötelező szűrésre való behívás rendszere. Ma minden ember saját belátása szerint, a megfelelő szakmai információ birtokában döntheti el, hogy orvoshoz fordul-e, vagy sem, úgy, hogy mindeközben az orvosválasztás szabadsága sem sérül. A Bayer gyógyszergyár férfiegesztés szűrőprogramjának szervezői biztosították azt a háttér-szakembergárdát, amely minden, a vizsgálatban résztvevő személy rendelkezésére állt. Tehát ha valakinél a szűrővizsgálat első lépése kóros értéket mutatott, egyenesen a megfelelő szakorvoshoz – kardiológushoz, belgyógyászhoz, urológushoz – fordulhatott.”

Kérdésünkre, hogy milyen népegészségügyi jelentősége van az urológiai szűrővizsgálatoknak, Dr. Papp György a következőket válaszolta: „Fontosnak tartom megjegyezni: kevés olyan férfi van a világon, aki élete során ne találkozna a prosztatata három nagy betegségecsoportjának valamelyikével, a prosztatagyulladással, a prosztatata megnagyobbodással, vagy a prosztatatarákkal. Ma a világ egyértelműen a korai felismerést tartja a megbízható kezelés kialakítása legfontosabb feltételének mindhárom betegségben. Tudni kell azt, hogy míg egy korai, szerven belül maradó, kezdeti stádiumú prosztatatarák meggyógyítható, addig egy előrehaladt, már áttéteket adó daganat hosszas gyógykezelése a beteg számára szerényebb életminőséget, a társadalomnak pedig óriási kiadást jelent. Az elhanyagolt betegség késői stádiumában mindig számolni kell a menet közben kialakuló további állapotromlással is.”

Megkeresésünkre **Prof. Dr. Forster Tamás**, a Magyar Kardiológusok Társasága elnöke a programmal kapcsolatban kifejtette: igen hasznosnak véli a Bayer kezdeményezését, leginkább azért, mert a kampány a férfiakat szólította meg, akik köztudottan az indokoltnál jóval ritkábban keresik fel az orvosukat. „Mint tudjuk – fogalmazott Forster professzor –, az abszolút számok tekintetében még mindig a férfiaké a rosszabb halálzási statisztika. Azonban ne felejtjük el, hogy ma már relatíve több nő hal meg szív- és érrendszeri betegségben, ezért öröndetes, hogy hölgyek is szép számmal részt vettek a szűréseken, annak ellenére, hogy a program a férfiaknak szólt. Azt is fontos megemlíteni, hogy elsősorban a fiatalabb korosztály képviseltette magát a Bayer szűrőprogramjában. A résztvevők között leggyakrabban a vérnyomásmérések során találtak kóros eltérést: a vizsgáltak 40%-ának első stádiumú, 11%-ának 2. stádiumú magas vérnyomása volt. A koleszterinértékek 20%-ban haladták meg a határértéket, és néhány esetben extrém magas vércukorértéket is mértek. Ezek az eredmények nem meglepőek, hiszen a hipertónia előfordulása igen gyakori már fiatal korban is. Magyarországon minden negyedik ember hipertóniás, tehát 2,5 millió honfitársunk szenved magasvérnyomás-betegségben.

Ezért van nagy jelentősége, hogy a fiatalok szép számmal szánták rá magukat a szűrésre. Ők azok, akik – az idevonatkozó ismeretek és saját szűrési adataik birtokában – a jövőben talán tudatosabban fognak odafigyelni az egészségükre. Ha ezt valóban megteszik, 50-60 éves korukra kevésbé lesznek kitéve a szív- és érrendszeri betegségek veszélyeinek, mint azok, akik a helytelen életmód és a kontroll hiányának következtében nagy valószínűséggel szívkoszorúér-, agyér-, vagy perifériás érbetegséget fognak elszenvedni. Riasztónak tartom, hogy a szűrésben résztvevők között igen nagy arányban fordultak elő testsúlyproblémák. Az elhízás nem csak Magyarországon, hanem világviszonylatban is generációs betegségnek számít. Az obezitás a szív- és érrendszeri betegségek előszobája, komoly kardiológiai kockázatot hordoz. A szűrőprogramban vizsgáltak körében megfigyelhető volt, hogy az elhízás mértékének növekedésével a vérnyomásértékek is növekedő tendenciát mutattak, a BMI-értékek az életkorral arányosan növekedtek. Ez figyelmeztető jel arra nézve, hogy nagyon sok teendőnk van még ezen a téren.

Az eddigieknél hatékonyabb felvilágosító munkára van szükség, és ebben nem csak nekünk, orvosoknak, hanem a médiának is komoly szerepe van. Fontos, hogy megismertessük a lakossággal a kardiovaszkuláris betegségek és az egészségtelen életmód összefüggéseit. Ugyanakkor arra is fel kell hívunk a figyelmet, hogy az eredményes megelőzés és kezelés érdekében elengedhetetlen a komplex orvosi megközelítés és a társszakmák együttműködése. Ma már számos preventív gyógyszerkészítmény áll rendelkezésünkre, amelyekkel hatékonyan megelőzhetők az imént felsorolt betegségek. Ezek helyes alkalmazásával, és – nem győzöm hangsúlyozni – az eddiginél intenzívebb egészségneveléssel komoly eredményeket érhetünk el a szív- és érrendszeri halálzás mutatóinak javítása terén.”

Boromisza Piroska